

Krakelerings - teknikker

“Yatra”

Detalje:

125 x 95 cm

Akrylmaling

Krakelering,

Struktur med fin pimpsten

Ridseteknik

Afdækning

Krakeleringsteknikker

Krakeleringsteknikker giver os endnu en mulighed for at arbejde med stoflighed i billedets udtryk.

De giver os et anderledes farvespil, som både kan være meget tydeligt, men også kan ligge som en effekt i baggrunden.

Hvis du ønsker at give en flade et ældet, slidt udtryk, er krakeleringsteknikkerne rigtig gode at bruge, ligesom de også kan bruges til at få en fin dybdevirkning i farvefladerne.

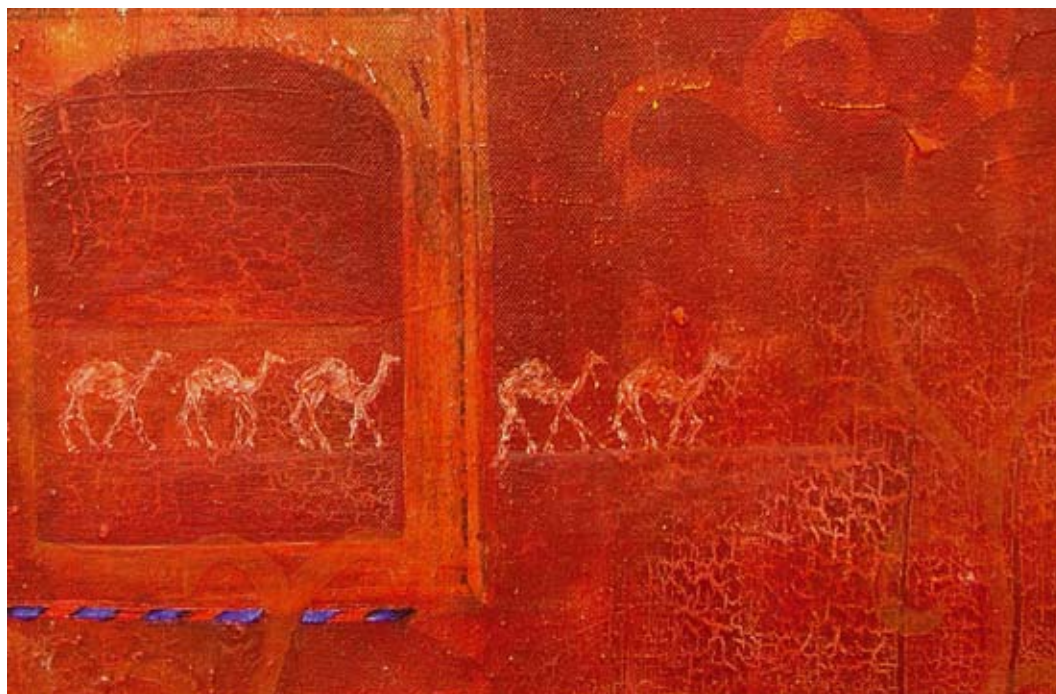
Som med andre medier findes også flere typer krakeleringsmedier, som hver især har deres specielle udtryk og egenskaber.

I dette kapitel gennemgår vi 4 typer, som giver meget forskellig effekt sammen med maling og andre strukturmidler.

På fotoet herover ses de 4 typer krakeleringsmedier.

Fra venstre: 1) Krakeleringsslak fra Panduro Hobby, der er produceret af Schjerning, 2) Krakeleringsfernis fra Les Frères Nordin, 3) Krakeleringspasta fra Golden, 4) Facettenlak fra Viva Decor.

“Lydighed”

Detalje

37 x 40 cm

Akrylmaling

Fototransfer

Afdækning

Krakelering med krakeleringsslak fra Panduro Hobby

På billedet ovenfor ligger en fin krakelering lavet med Panduros krakeleringsslak i baggrunden, og flere tynde farvelag er laseret henover for at skabe et indtryk af ælde.

“Drømmestien”

65 x 70 cm

Akrylmaling

Afdækning

Skrift

Sprøjteflaske

Krakelering

Slagmetal

Under billedets røde parti ligger en grov krakelering lavet med Panduro Hobbys krakeleringsslak. Den ses gennem de rødlige, transparente farvelag og tilfører fladen stoflighed, ælde og liv.

Krakeleringslak

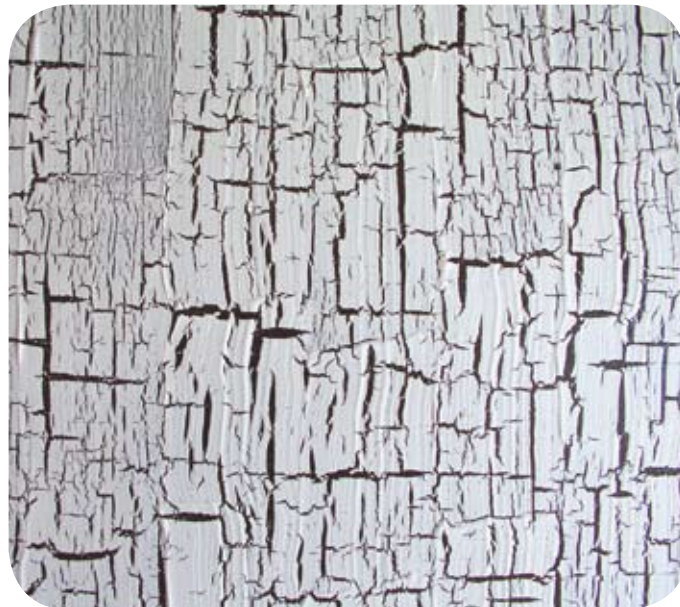
I dette afsnit beskrives krakeleringslakken fra Panduro Hobby, som fremstilles af firmaet Schjærning Farver.

Det er vigtigt at vide, hvad der kendetegner de forskel-lige mærker, da fremgangsmåden kan variere fra mærke til mærke.

Min erfaring er, at dette produkt giver rigtig gode krakeleringer. Det er let at arbejde med, samtidig kan man med lidt øvelse og erfaring selv styre effekten af krakeleringerne og give dem den karakter, de skal have i billedet.

Krakeleringsprocessen foregår i tre trin:

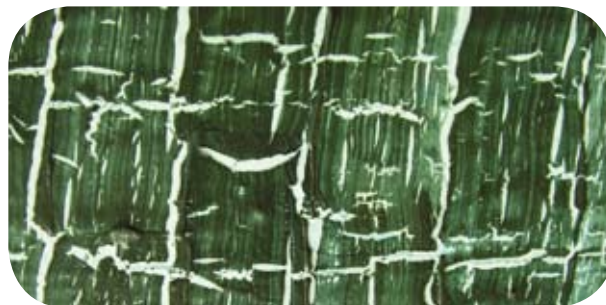
1. Undermaling.
2. Krakeleringslak
3. Overmaling, hvor selve krakeleringen opstår.

Fremgangsmåde:

1. Først skal undermalingen laves. I dette eksempel (som vist ovenfor) er det en mørkebrun farve, som er penslet på lærredet i et jævnt lag. Det skal tørre helt op inden næste trin.
Enhver flade, der ikke er sugende, vil kunne fungere som undermaling.
2. Derefter lægges krakeleringslakken på med pensel. Lakken skal lægges på i et pænt, jævnt lag. Denne flade skal igen tørre fuldstændigt op, inden man kan arbejde videre. Lakken ligger som en transparent film på malingen, og der ses endnu ingen krakeleringer.
Når du pensler lakken på, er det vigtigt at holde én og samme retning i penselstrøgene, fordi overmalingen skal lægges på i modsat retning. Penselstrøgene i krakeleringslak og overmaling skal krydse hinanden for at få krakeleringer, der både går på kryds og tværs i billedfladen.
3. Overmalingen, som her er en hvid farve, lægges på med pensel, der skal fyldes godt med maling ved hvert strøg.
For at gøre malingen mere lind at arbejde med tilsættes lidt Akryl Gloss Medium.
Overmalingen lægges således, at hvert penselstrøg lægges lige ved siden af hinanden i så lange strøg som muligt. Der hvor et penselstrøg slutter, skal det næste begynde. Grunden er, at den underliggende krakeleringslak straks opløses i den våde maling og begynder at krakelere overmalingen.
Hvis du begynder at rette i overmalingen, risikerer du at ødelægge krakeleringsprocessen. Allerede I løbet af et minut kan du se de første krakeleringer, og i løbet af ca. 10 minutter vil fladen være færdigkrakeleret.

Når du ønsker en meget tydelig effekt i krakeleringen, skal du vælge en undermaling og overmaling med stor kontrast, som det ses i den øverste grønne illustration.

Størst kontrast er sort/hvid, men alle kontraster fra lyse til mørke farver vil fremtræde meget tydelige.

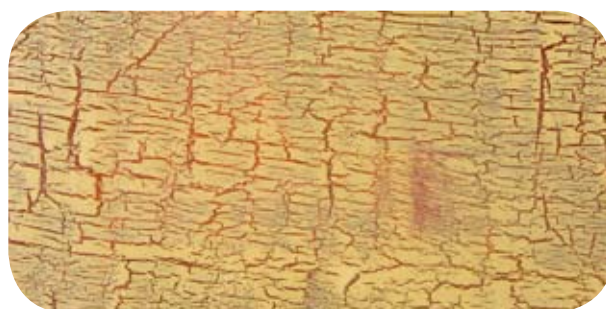
Farvetoner, der ligger tæt på hinanden, giver mindre kontrast og er derfor mindre tydelige. Det ses i den røde illustration.

Selve krakeleringseffekten - altså om krakeleringerne skal være grove eller fine - kan styres med overmalingens konsistens.

Ønsker du grove, tydelige krakeleringslinjer, skal overmalingen være lidt tyk i konsistensen og lægges på i et rigeligt lag. Det ses i den grønne og røde illustration.

Ønsker du fine, tynde krakeleringslinjer, skal overmalingen være mere tynd i konsistensen og lægges på i et tyndere lag, som det ses i den gule illustration.

Når overmalingen er tørret op, er krakeleringen stabil, og du kan fortsætte med at bearbejde billedfladen, uden krakeleringen ødelægges.

På fotoet nedenunder til venstre er krakeleringen dækket af en hvid serviet med sort skrift (brug kun det øverste lag med print på). Servietten er limet på den krakelerede flade og lakeret med decoupagelim, og de to flader smelter fuldstændig sammen. Den hvide serviet forsvinder i den hvide overflade, og krakeleringerne ses gennem servietten.

Til højre er et overføringsbillede, limet med Akryl Gloss Medie, lagt ind på krakeleringen.

Krakeleringspasta

Denne krakeleringspasta er udviklet af Golden.

Da det er en pasta, som er ret tyk i konsistensen, giver den også struktur i billedfladen, og den arbejder fint sammen med andre strukturmedier.

Pastaen lægges på med spartel ligesom strukturmedier, og krakeleringerne opstår, mens den tørrer.

Tørretiden afhænger af, hvor tykt laget er, men hvis det ligger fra én dag til den næste, vil det være gennemtørt.

Krakeleringspastaen tørrer op til en dækkende, råhvid flade, som virker blød og stoflig i udtrykket.

På fotoet ovenfor ses pastaen lagt på en malegrund i et lag, der er 1,5-2,5 millimeters tykt.

Når pastaen lægges på i tykke lag, giver det ret grove krakeleringer.

Pastaen skal altid lægges på en tør flade. Den krakelerer, mens den tørrer op, og den gyldne bundfarve vil komme til syne i revnerne.

Når krakeleringspastaen ligger i så tykt et lag, bliver den lidt porøs og er sart over for slag eller berøring. For at modvirke, at den ødelægges, kan krakeleringen lakeres, når den er helt tør.

Det kan gøres enten med med Akryl Gloss Medium eller med trælím, som er fortyndet med lidt vand. Blandingsforholdet er 1 del vand til 9 dele trælím.

Derefter vil det være en stabil og hårdfør flade, som kan bearbejdes med maling, fototransfer og andet uden at tage skade.

Nedenfor ses pastaen lagt i et meget tyndere lag, der højst er 0,5 millimeter tykt.

Med et tyndt lag pasta får man en finere krakelering.

Efter tørring er den laseret i en brunlig tone, og den gyldne farve i malegrunden anes stadig i revnerne.

På fotoet til venstre ses den malebund, der danner bag-grund for det færdige billede "Venus II"

Trin 1 i billedet var et farvespil i gyldne og rødlige toner.

Det er det første lag i maleriet, hvor man lige skal lege sig i gang med en ny proces.

Men det første lag skal også give spil og dybde til de næste farvelag, ligesom jeg allerede her har lavet en opdeling af billedfladen, som viser de store træk i kompositionen.

Derefter har jeg spartlet krakeleringspasta ind i flere par-tier. Når de er tørre, males de med ind i billedfladen og tilføjer struktur og stoflighed til udtrykket.

"Venus III"

65 x 78 cm

Akrylmaling
 Krakeleringspasta
 Collage
 Fototransfer
 Tryk
 Afdækning

Facettenlak

Facettenlak er ligesom Goldens krakeleringspasta en pasta, der spartles på billedfladen. Mens den tørrer, trækker massen sig sammen, og krakeleringerne opstår.

Den er dog ganske anderledes i sit udtryk.

For det første bliver den næsten transparent, når den tørrer, og baggrundsfarven kan anes gennem krakeleringerne.

For det andet bliver krakeleringerne ligesom små facetter, der minder lidt om glas, fx en bilrude, der er gået i stykker.

1

2

Facettenlak lægges bedst på lærredet med en spartel.

Størrelsen af facetterne kan styres ved lagets tykkelse.

Ønsker du fine facetter, gøres laget tyndt ca. 0,5-1 mm tykkelse.

Du opnår større facetter ved at lægge et tykt lag: 2-2,5 mm tykkelse.

Facetterne kan løsne sig fra lærredet, hvis de er alt for store. Er du i tvivl, om facetterne sidder godt nok fast, kan du lime dem med trælim, som er fortyndet med vand i et blandingsforhold: 1 del vand til 9 dele trælim.

3

1 Her ses Facettenlak tørret op på en malet flade. Facetterne er mælkehvide og næsten gennemsigtige.

2 Facettenlak er lagt på en flade med kraftig struktur af grov sandspartel.

Fladen med sandspartel skal være helt tør, inden facettenlakken lægges på. Den vil ikke krakelere på en fugtig overflade.

3 Maling er rullet hen over den tørrede facettenlak i flere transparente toner. Det er først i farvespillet, at facetterne træder tydeligt frem.

“Æra”

24 x 30 cm

Akrylmaling

Malebund af

præget papir

Sandspartel

Skrift

Slagmetal

Facettenlak

Krakeleringsfernis

Krakeleringsfernissen er penslet på en tonet, hvid bund og derefter gnedet med en lys brun maling.

Først som ovenfor, derefter endnu et lag krakeleringsfernis, som er gnedet med en mørk brun maling.

En gylden bund med krakeleringsfernis. Den er gnedet med flere farvelag i røde toner.

Denne krakeleringsfernis er fremstillet til brug ved møbelrestaureringer.

Til forskel fra de andre krakeleringsmidler laver den ikke helt så tydelige og skarpe krakeleringer, men den giver de malede flader et ældet udtryk, som virker mere nænsomt. Den tilfører billedudtrykket en naturlig patina.

Fernissen er af mærket "Les Frères Nordin" og fremstilles i Danmark af farvefabrikken Skovgaard & Frydensberg.

Jeg køber den hos en almindelig farvehandler.

En væsentlig forskel fra de andre krakeleringsmidler er, at denne lak er baseret på terpentin, så den er ret giftig at arbejde med.

Husk god ventilation, mens du arbejder, og at penslerne skal renses med terpentin.

Krakeleringslakken er en transparent lidt tyktflydende væske.

Den pensles jævnt på tørre, malede flader og skal have lov til at tørre helt op, inden arbejdet fortsættes.

Her er det også i tørringsprocessen, at krakeleringerne opstår som et fint lag af små revner i fernissen.

Da fernissen er helt farveløs, skal der pensles lidt maling - enten lyst eller mørkt - hen over fladen.

Malingen skal presses godt ned i krakeleringerne, og overskydende farve skal gnides af med en klud. Så vil farveeffekten ligge nede i krakeleringerne og skabe en fin tekstur i farverne.

Processen kan gentages, og flere lag oven på hinanden forstærker virkningen.

“Storbyørken”

30 x 30 cm

Akrylmaling

Sandspartel

Fototransfer

Skrift

Krakeleringsfernis

Farver

Farver må vel være et af universets vidundere!

Tænk engang,
når hvidt lys sendes gennem et prisme, spreder det sig
til regnbuens farvespektrum.

Og sendes disse videre gennem et prisme for at samles igen,
er der blot det hvide lys.

Tænk engang,
at tre farver, som vi ikke kan blande os frem til, kan blandes
og give alle de farver, der findes
- fra de ultraviolette til de infrarøde.
Langt flere end vi kan opfatte med synssansen.

Hver farve har sin egen svingning og sin egen kvalitet.
Den kan føles, lige så meget som den kan ses.

Med farver kan vi udtrykke en specifik atmosfære:
Kulde/varme - fugtigt/tørt - fjern/nær - beroligende/ophidsende - let/tung.

Med farve kan vi udtrykke enhver sindsstemning:
glæde - længsel - vrede - lykke - melankoli - sorg.

Alle mennesker har personlige favoritter blandt farver.
Intuitivt vælger vi disse, når vi maler, klæder os eller indretter bolig,
fordi de skaber en følelse af ro, helhed og velvære i sindet.